

האכלה צידית מוגבהת של פגים

גליה אבירם BPT¹, יוכבד (יוכי) לויפר D.Sc²

¹ פיזיותרפיסטית נוירו-התפתחותית, ביה"ח "העמק"

² פרופ' אמריטוס, החוג לפיזיותרפיה, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה

תקציר

פיזיותרפיה התפתחותית היא חלק בלתי נפרד ממעגל הטיפול הרב-תחומי בפג שנולד בלידה מוקדמת לפני השבוע ה-37 להיריון והשווהה בפגייה. יכולת המציצה והבליעה המתואמות עם הנשימה מתפתחות ומבשילות בין השבועות ה-32-34 להיריון. האכלת פגים היא פעולה מאתגרת עבור צוות הפגייה וההורים. השיקולים המנחים בהחלטה אם לעבור מהאכלה באמצעות זונדה להאכלה פומית באופן שתספק את הצרכים התזונתיים של התינוק הם מורכבים ומחייבים התייחסות למוכנות הפג למעבר, לקצב המעבר, להשפעת המעבר על הערכים התזונתיים המסופקים לפג ועל העלייה במשקלו.

סיוע בהאכלת פגים ותינוקות עם קשיי אכילה הוא חלק מהגדרת התפקיד של הפיזיותרפיסט או הפיזיותרפיסטית בפגייה שבבית החולים. זאת מתוך ההבנה כי הידע והניסיון שלהם בתחום התפתחות הפג והתינוק יאפשרו להם לתת מענה מקצועי לקושי התפתחותי זה.

מאמר זה סוקר את הגורמים התורמים לקשיי האכילה של פגים ואת העקרונות והיתרונות של שיטת האכלה במנח צידי מוגבה המבוססים על רציונל התפתחותי. שיטה זו נותנת מענה מיטבי לבעיות שכיחות בקרב הפגים בעת המעבר מתזונה באמצעות הזונדה לאכילה המבוססת על יניקה/מציצה. המאמר גם סוקר ממצאים מחקרניים ראשוניים התומכים בהאכלה צידית כשיטה מועדפת בשלבים הראשונים של המעבר לבקבוק/שד. הטמעת שיטה זו יכולה לשפר את איכות האכילה של הפגים ושל תינוקות שנולדו במועד אבל מתמודדים עם קשיי אכילה וגם לשפר את חוויית ההאכלה של ההורה והצוות הרפואי.

האכלה במנח אופטימלי דורשת הבנה התפתחותית, ניסיון והדרכה סבלניים ומדויקים. מטרת המאמר היא לחשוף את קהל הפיזיותרפיסטיות העובדות בפגיות לשיטת ההאכלה הצידי, ולעודד את אימוצה כדי לאפשר לפגים למקסם את יכולותיהם לאכול כך שיספקו הצרכים התזונתיים שלהם ובכך לזרז את שחרורם הביתה. הטמעת ההאכלה הצידי בכל הפגיות בישראל תסייע לפגים ולהוריהם המתמודדים עם אתגרי אכילה.

מילות מפתח: פג, קשיי אכילה, תנוחה, האכלה צידית מוגבהת